

O B S A H:

- 1/ ROČNÍ ZÚČTOVÁNÍ ZÁLOH A DAŇOVÉHO ZVÝHODNĚNÍ ZA ROK 2011**
- 2/ PŘEDKLÁDÁNÍ TISKOPISŮ „VYÚČTOVÁNÍ DANĚ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI“ A „VYÚČTOVÁNÍ DANĚ VYBÍRANÉ SRÁŽKOU PODLE ZVLÁŠTNÍ SAZBY DANĚ“**
- 3/ K ZMĚNÁM V ZÁKONÍKU PRÁCE**
- 4/ K ZMĚNÁM V ZÁKONU O NEMOCENSKÉM POJIŠTĚNÍ**
- 5/ POTVRZOVÁNÍ DOB, KDY SE KRYJE PŘÍJEM S VYLOUČENOU DOBOU PRO ÚČELY DŮCHODOVÉHO POJIŠTĚNÍ**
- 6/ POKYN GENERÁLNÍHO FINANČNÍHO ŘEDITELSTVÍ D – 8**
- 7/ NA KTERÉ ZNAKY „NELEGÁLNÍ PRÁCE“ A NAOPAK „ZÁVISLÉ PRÁCE“ SI DÁT POZOR PŘI UZAVÍRÁNÍ SMLUV S OSVČ**
- 8/ VYHODNOCENÍ VÁNOČNÍHO TESTU**
- 9/ OPRAVY CHYB V MINULÉM ČÍSLE DIS A V BROŽURÁCH**

Příloha: Přehled smluv o zamezení dvojího zdanění platných k 1. 1. 2012 – pouze v elektronické podobě

Vážení přátelé,

dnešní číslo informačního servisu je věnováno hlavně provedení ročního zúčtování záloh za rok 2011. Kromě toho zde najdete také aktuální výklady a stanoviska k některým problematickým ustanovením novel zákoníku práce a zákona o nemocenském pojištění.

1/ ROČNÍ ZÚČTOVÁNÍ ZÁLOH A DAŇOVÉHO ZVÝHODNĚNÍ ZA ROK 2011

Při provádění ročního zúčtování za rok 2011 budeme opět pracovat s jednotnou daní 15% a se „superhrubou mzdou“. Pro výpočet daně je nový tiskopis **„VÝPOČET DANĚ A DAŇOVÉHO ZVÝHODNĚNÍ... za rok 2011“ – VZOR č. 16.**

U KOHO JE MOŽNÉ PROVÉST ROČNÍ ZÚČTOVÁNÍ?

- A) u toho, kdo **pobíral zdanitelnou mzdu pouze od jednoho plátce**. Příjmy do 5000 Kč vyplacené dalším plátcem, které byly zdaněny 15% srážkovou daní do daňového základu nevstupují, protože toto je daň konečná a nikde se již neuvádí.

Režim do 5000 Kč se nemohl v minulém roce použít u společníků a jednatelů s.r.o., u členů družstev a u členů statutárních orgánů. Zde musela být vždy použita zálohová daň ve výši 15%.

- B) u toho, kdo **pobíral zdanitelnou mzdu od více plátců daně postupně**. Mzda vyplacená poplatníkovi dodatečně po skončení pracovního poměru od předchozího plátce není na závadu. Musí být ale vyplacena ve stejném zdaňovacím období.

Poplatník, kterému byly vyplaceny příjmy za předchozí období, tj. po 31. 1., musí podat vždy daňové přiznání.

- C) u toho, kdo **podepsal** u všech postupných plátců **prohlášení k dani** nejpozději do 15. února následujícího roku a do téhož data požádal o provedení ročního zúčtování.

- D) u toho, kdo neměl **ostatní příjmy** (podle §§ 7 až 10) **vyšší než 6000 Kč**.

*Mezi ostatní příjmy patří příjmy z pronájmu, z podnikání, ale i ostatní příjmy uvedené v § 10 (mezi ně patří např. důchody nad 288 tis. Kč ročně, dodanění životního pojištění nebo penzijního připojištění). Novinkou je od roku 2011 **zdanění veškerých důchodů** v případě, že příjmy poživatele důchodu podle § 6, a dílčí základy podle 7 a 9 přesáhnou za zdaňovací období 840000 Kč.*

V rámci § 10 se dále můžeme setkat s příjmy podle odst. 1 písm. a), které jsou do 20000 Kč od daně osvobozeny – sem patří např. příjmy z příležitostných činností nebo příležitostného pronájmu movitých věcí, včetně příjmů ze zemědělské výroby, která není provozována samostatně hospodařícím rolníkem.

Pro posouzení, zda nebyla překročena hranice 6000 Kč se berou veškeré **příjmy** podle §§ 7 až 10 **nesnížené o výdaje**.

POZOR: pokud bude poplatník podávat daňové přiznání z jiného důvodu, zahrnou se do zdanitelných příjmů veškeré příjmy, a to i v případě, že byly nižší než 6000 Kč.

- E) u poplatníka, který **se sám nerozhodne podat daňové přiznání**.
- F) u toho, kdo **předložil potvrzení o příjmu** od předchozích plátců mzdy do 15. 2. následujícího roku.
- G) u poplatníka, který neměl po část roku **příjmy plynoucí ze zahraničí**.

Naopak **roční zúčtování nelze provést** v žádném případě:

- u poplatníka, který obdržel po 31. 1. 2011 **příjmy ze závislé činnosti**, které se vztahují k příjmům zúčtovaným v jeho prospěch v předchozích letech, jenž se tenkrát nepovažovaly za jeho příjmy, protože mu nebyly vyplaceny,
 - u **daňového nerezidenta**, který chce uplatnit slevy na dani podle § 35ba odst. 1 písm. b) až e) (manželka nebo invalidity), daňové zvýhodnění na dítě podle § 35c nebo nezdanitelné částky podle § 15 odst. 1 až 8 (§ 15 odst. 9).
 - u poplatníka, který poskytl **dar do jiného státu EU** – musí vždy podat daňové přiznání (§ 38g odst. 2)
- V těchto případech nelze roční zúčtování provést.

CO MUSÍ POPLATNÍK UDĚLAT, ABY SE U NĚHO MOHLO ROČNÍ ZÚČTOVÁNÍ PROVÉST?

- **do 15. 2. požádat o provedení ročního zúčtování**

Žádat bude vždy svého posledního plátce ve zdaňovacím období, u kterého pobíral příjmy ze závislé činnosti a měl u něho podepsáno nebo dodatečně podepsal prohlášení k dani.

Pokud poplatník **nepožádá** do 15. února o provedení ročního zúčtování, je u něho **daňová povinnost splněna srážením záloh na daň**, nic dalšího se neprovádí.

- do 15. 2. může poplatník **dodatečně prokázat nárok na slevy na dani**, které v průběhu roku neuplatnil.
- do 15. 2. musí **předložit potvrzení o zdanitelných příjmech** od předchozích plátců mzdy.

Potvrzení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti a z funkčních požitků a o sražených zálohách na daň a daňovém zvýhodnění **musí být na vzoru č. 19**. Starší vzory nejde za rok 2011 použít, protože **neobsahují** členění dodatečně vyplacených mezd a tudíž by byl špatně stanoven základ daně. I pro rok 2012 bude muset být z tohoto důvodu nový tiskopis Potvrzení o zdanitelných příjmech.

- do 15. 2. může poplatník **dodatečně podepsat prohlášení k dani**

Pokud nám prohlášení dodatečně podepíše a předloží všechny požadované náležitosti, může se u něho rovněž roční zúčtování provést. Jestliže by poplatník prohlášení zpětně podepsal i za měsíce, kdy měl příjem do 5000 Kč, zdaněný 15% srážkovou daní, bude třeba provést opravu **ze srážkové daně na zálohovou**.

POZOR: zpětně nemůže podepsat prohlášení u svého předchozího plátce, ale jen u plátce, kde je v pracovním poměru ke konci zdaňovacího období.

JAKÝ BUDE POSTUP VÝPOČTU ROČNÍHO ZÚČTOVÁNÍ?**I/ Zjistíme základ daně u poplatníka**

Základ daně se zjistí tak, že se vezme součet zdanitelných příjmů vyplacených nebo obdržených do 31. ledna 2012 za jednotlivé kalendářní měsíce roku 2011 od všech postupných plátců (uvede se na řádku 1. „Výpočtu daně“). Tyto příjmy se navýší o součet „povinného pojistného“ (tj. 25% resp. 21,5% pojistné na SZ a 9% pojistné na VZP) za jednotlivé měsíce roku 2011 (uvede se na řádku 2. Výpočtu). Povinné pojistné se od roku 2009 zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru už při výpočtu zálohy na daň, takže bude vždy v celých korunách. Součet údajů na řádce 1 a na řádce 2 je základ daně od všech plátců (uvede se na řádku 3.).

III/ Od základu daně se odečtou nezdanitelné částky ze základu daně, kterými jsou:

NEZDANITELNÉ ČÁSTKY ZE ZÁKLADU DANĚ (§ 15)

- U **DARŮ** se budou 2% resp. 10% **počítat ze základu daně**, který tvoří příjmy ze závislé činnosti navýšené o „povinné pojistné“.

Např. hrubý příjem zaměstnance je 200000 Kč a základ daně je 268000 Kč. 10% se bude počítat z této částky a je možno uznat dar až do výše 26800 Kč.

Pro uznání daru musí být splněny tyto podmínky :

- **úhrnná hodnota darů přesáhne 2% ze základu daně** (hrubý příjem + povinné pojistné) **anebo činí alespoň 1000 Kč**

Pokud je dar 1000 Kč a vyšší, nemusí se podmínka 2% ze základu daně sledovat. Pouze u darů do 1000 Kč je třeba porovnat 2% ze základu daně s výší daru.

- v úhrnu lze **odečíst nejvýše 10% ze základu daně**
- poskytnuté **dary prokáže** dárce dokladem, ze kterého musí být zřejmé, kdo je **příjemcem daru, hodnota daru, účel, na který byl dar poskytnut a datum darování** (pokyn GFŘ D-6). Hodnota jednoho odběru krve bezpříspěvkového dárce se oceňuje i nadále částkou **2000 Kč**
- hodnotu poskytnutých darů lze **odečíst v tom zdaňovacím období, ve kterém byly prokazatelně poskytnuty** (pokyn GFŘ D-6).

- U **ODPOČTU ÚROKŮ** dochází ke změně v posuzování **úroků z úvěrů na koupi pozemku**, kde musí být **zahájena stavba do 4 let od koupě pozemku**

V případě, že nebude stavba do 4 let od koupě zahájena, bude muset poplatník podat daňové přiznání a jako příjem podle § 10 v něm uvést částky, o které byl v předchozích letech základ daně snížen.

Na základě Pokynu MF D-324, k výkladu pojmu „bytová potřeba“, bude u zaměstnance, kterému byl poskytnut úvěr na splácení následného hypotečního úvěru, kterým je refinancován předchozí úvěr na financování bytových potřeb uvedených v § 15 odst. 3 písm. a) až h), se může u něho uplatnit odpočet nezdaněné částky z titulu zaplacených úroků.

Jinak zůstává v platnosti odpočet úroků **maximálně 300 tis. Kč** za rok ze všech úvěrů v rámci domácnosti.

- U **PENZIJNÍHO PŘIPOJIŠTĚNÍ** se v rámci ročního zúčtování nic nemění tj. částka **nad 6000 Kč, maximálně lze odečíst částku 12000 Kč** – maximum

Ize odečíst při vlastní platbě zaměstnance 18000 Kč. Nově bude možno od roku 2011 odečíst tzv. „**PENZIJNÍ POJIŠTĚNÍ**“ v max. částce 12000 Kč, pokud bude ve smlouvě o penzijním pojištění splněna podmínka 60 měsíců platit a dosažení 60 let věku.

POZOR: roční zúčtování za rok 2011 ale nelze provést u zaměstnance, který v letech 2006 až 2010 uplatňoval odpočet nezdáněné částky na penzijní připojištění vyšší než 6000 Kč a v roce 2011 smlouvu zrušil a nechal si vyplátit odbytné (tj. nesplnil smluvní podmínky). Tento zaměstnanec musí podat daňové přiznání za rok 2011 a v něm jako příjem podle § 10 uvést částku, kterou si odečetl v letech 2006 až 2010. Pokud nebyla částka odpočtů v součtu vyšší než 6000 Kč, může se u něho roční zúčtování provést.

▪ **SOUKROMÉ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ,**

Pojišťovny, které můžou uzavírat toto pojištění, jsou nejen ty, jenž působí na území ČR, ale i „**jiné pojišťovny usazené na území členského státu EU nebo Evropského hospodářského prostoru**“. Z toho vyplývá, že zaměstnanec může předložit smlouvu na životní pojištění uzavřenou ve státě EU s pojišťovnou, která v ČR vůbec nepodniká. Zde je potřeba upozornit, že smlouva musí být přeložena do českého jazyka, protože úředním jazykem je čeština (§ 76 DŘ). Od 1. 1. 2011, kdy nabyl účinnosti daňový řád, musí správce daně i u občana Slovenska prohlásit, že překlad ze slovenštiny nevyžaduje.

Maximální částka, kterou lze odečíst na životní pojištění činí **12 tis. Kč**, a to i v případě, že má poplatník uzavřeno více smluv s více pojišťovnami.

I zde platí, že **v případě vypovězení smlouvy** v roce 2011 při nesplnění podmínek (60 a 60...), musí zaměstnanec podat daňové přiznání, pokud odpočty nezdaniitelných částek z tohoto titulu činily v letech 2000 až 2010 v součtu více než 6000 Kč.

- U odpočtu **ZAPLACENÝCH ČLENSKÝCH PŘÍSPĚVKŮ** rovněž nedochází ke změně, tj. **odečtou se částky zaplacených členských příspěvků do výše 1,5% zdanitelných příjmů, maximálně však do výše 3000 Kč.**

Zde se opět budou porovnávat příspěvky sražené ze mzdy XII/2010 až XI/2011 se zdanitelnými příjmy roku 2011.

- Odpočet „**ÚHRAD ZA ZKOUŠKY OVĚŘUJÍCÍ VÝSLEDKY DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ**“

Maximálně lze odečíst úhrady ve výši **10000 Kč**, u osob se zdravotním postižením **13000 Kč** a u osob s těžším zdravotním postižením **15000 Kč**. Tyto odpočty lze uplatnit pokud nebyly hrazeny zaměstnavatelem nebo si je poplatník s příjmy podle § 7 neuplatnil jako výdaj.

Novinkou je, že si všechny **nezdaniitelné částky** bude moci uplatnit **daňový nerezident pouze v rámci daňového přiznání**, pokud prokáže, že 90% všech jeho příjmů je z území ČR (§ 15 odst. 9).

III/ Po odpočtu těchto nezdaniitelných částek získáme tzv. „základ daně snížený o nezdaniitelné částky“, který se zaokrouhlí na celé stovky směrem dolů.

IV/ Ze základu daně sníženého o nezdaniitelné částky a zaokrouhleného na celé stovky směrem dolů se vypočte daň z příjmů 15%.

VI/ Od vypočtené daně se odečtou slevy na dani

SLEVY NA DANI PODLE § 35ba odst. 1 se uplatní v těchto výších:

Slevy na dani podle § 35ba ZDP:	2011	2011 krácení za měsíce, kdy nebyly splněny podm. na začátku měsíce
- na poplatníka (základní) - u starobního důchodce	23 640 Kč 23 640 Kč	uplatní se vždy celá uplatní se vždy celá
- na druhého z manželů - (na držitele průkazu ZTP/P)	24 840 Kč (49 680 Kč)	2070 Kč
- na invaliditu 1. nebo 2. stupně	2 520 Kč	210 Kč
- na invaliditu 3. stupně	5 040 Kč	420 Kč
- na průkaz ZTP/P	16 140 Kč	1345 Kč
- pro studenta	4 020 Kč	335 Kč

ZÁKLADNÍ SLEVA NA POPLATNÍKA (23640 Kč)

V ročním zúčtování **náleží vždy ve výši 23640 Kč**, a to i u daňových nerezidentů a u poživatelů starobního důchodu. V plné výši se uplatní tato sleva i u poplatníků, kteří neměli příjmy po celý rok 2011.

SLEVA NA DRUHÉHO Z MANŽELŮ (24840 Kč a u manžela, který je držitelem průkazu ZTP/P **49680 Kč**), tato částka se krátí za měsíce, kdy netrvalo manželství na začátku měsíce.

Sleva na druhého z manželů bude náležit, jestliže jeho vlastní příjem nepřesáhl částku **68000 Kč**. Do částky 68000 Kč patří celoroční příjmy, i když manželství netrvalo po celý kalendářní rok.

Do příjmů druhého z manželů **se nezahrnují** podle § 35ba odst. 1 písm. b) pouze dávky státní sociální podpory, dávky sociální péče, dávky pomoci v hmotné nouzi, příspěvek na péči, sociální služby, státní příspěvky na penzijní připojištění, státní příspěvky podle zákona o stavebním spoření, stipendium poskytované studujícím soustavně se připravujícím na budoucí povolání a příjem plynoucí z důvodu péče o blízkou nebo jinou osobu, která má nárok na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách, který je od daně osvobozen podle § 4.

Veškeré ostatní příjmy do vlastních příjmů druhého z manželů patří, a to nesnížené o výdaje.

Prokazování příjmu druhého z manželů se i nadále provádí čestným prohlášením poplatníka, tzn., že je třeba vepsat do „prohlášení k dani“, jméno, příjmení a rodné číslo manžela/lky a dobu, po kterou spolu žili v domácnosti (str. 4).

Ostatní slevy na dani (INVALIDITY A STUDIUM) se budou poskytovat za stejných podmínek jako v předchozím roce.

V případě, že byly podmínky splněny pouze po část kalendářního roku, náleží slevy podle § 35ba odst 1 písm. c) až f) ve výši poměrné části roční slevy za měsíce, kdy byly podmínky splněny na začátku měsíce.

Např. invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně byl přiznán od 15. 2. 2011. Sleva na tuto invaliditu se poskytne za měsíce III. až XII., tj. ve výši 2100 Kč (210x10).

VI/ Po odpočtu veškerých řádně prokázaných slev na dani získáme daň po slevě (uvede se na řádce 20. „Výpočtu“ – musí být větší nebo rovna 0)

VII/ Daň po slevě porovnáme s úhrnem sražených záloh na daň uvedeným na řádce 21. „Výpočtu“

VIII/ Pokud je daň po slevě nižší než sražené zálohy, jedná se o přeplatek na dani, který se vrátí poplatníkovi, je-li tento přeplatek vyšší než 50 Kč. Případný nedoplatek z ročního zúčtování se poplatníkovi nesráží. Rozdíl mezi daní po slevě a sraženými zálohami se uvede na řádku 22. „Výpočtu“. **U zaměstnanců, kteří neuplatňují daňové zvýhodnění na dítě, končí výpočet daně tímto řádkem.** Pokud zaměstnanec uplatňuje daňové zvýhodnění na dítě, tak se naopak řádek 22. „Výpočtu“ nevyplňuje a pokračuje se ve výpočtu řádkami 23. až 31.

Příklady ročního zúčtování u zaměstnanců, kteří neuplatňují daňové zvýhodnění na děti:

Příklad č. 1. Zaměstnanec s příjmem 15000 Kč měsíčně, který nemá žádné nezdanitelné částky a uplatňuje jen základní slevu na poplatníka.

1.	Úhrn příjmů od všech plátců	182 140
2.	Úhrn pojistného, které hradí zaměstnavatel sám za sebe (§ 6 odst. 13)	61 928
3.	Dílčí základ daně od všech plátců (ř. 1. + ř. 2.)	244 068
12.	Vypočtená daň	36 600
13.	Sleva na poplatníka	23 640
20.	Daň po slevě (částka musí být větší než 0)	12 960
21.	Úhrn sražených záloh na daň (po slevě)	12 990
22.	Přeplatek (+) Nedoplatek (-) rozdíl ř. 21 – ř. 20	+ 30

Tomuto zaměstnanci vychází přeplatek na dani ve výši 30 Kč, který se nevrací. V praxi bude u těchto zaměstnanců vycházet přeplatek v rozmezí od 0 Kč do 140 Kč. Pokud by vznikl přeplatek vyšší než 50 Kč, vrátí se poplatníkovi nejpozději při zúčtování mzdy za měsíc březen.

Příklad č. 2. Zaměstnanec s příjmem 10000 Kč měsíčně, který nemá žádné nezdanitelné částky a uplatňuje jen základní slevu na poplatníka.

1.	Úhrn příjmů od všech plátců	120 000
2.	Úhrn pojistného, které hradí zaměstnavatel sám za sebe (§ 6 odst. 13)	40 800
3.	Dílčí základ daně od všech plátců (ř. 1. + ř. 2.)	160 800
12.	Vypočtená daň	24 120
13.	Sleva na poplatníka	23 640
20.	Daň po slevě (částka musí být větší než 0)	480
21.	Úhrn sražených záloh na daň (po slevě)	480
22.	Přeplatek (+) Nedoplatek (-) rozdíl ř. 21 – ř. 20	0

Tento zaměstnanec platil zálohy v průběhu roku 2011 ve výši 40 Kč měsíčně. Kdyby chtěl tento poplatník uplatnit některou z nezdaněných částek (dar, úroky, penzijní nebo životní pojištění) nebo slevu na manželku, tak se mu z tohoto titulu vrátí 480 Kč, tj. to, co mu bylo sraženo na zálohách. Pokud by měl tento zaměstnanec vyživované

děti, mohl by dostat daňové zvýhodnění formou bonusu. U tohoto zaměstnance došlo k poklesu čistého příjmu oproti roku 2010 z důvodu snížení slevy na poplatníka **POZOR:** hranice zdanitelného příjmu, při kterém se neplatí záloha na daň, byla v roce 2011 9800 Kč. Pokud by zaměstnanec pracoval na dohodu o provedení práce, z které se neodvádí pojistné, mohl mít příjem až 13200 Kč, aby neplatil zálohu na daň (opět při podepsaném prohlášení k dani). V roce 2012 bude hranice příjmů, z kterých se neodvádí zálohy opět 10300 Kč

Příklad č. 3. Zaměstnanec s příjmem 25000 Kč měsíčně si uplatňuje nezdánitelnou částku z titulu vlastní platby na penzijní připojištění ve výši 18000 Kč a platby na životní pojištění v částce 6600 Kč, kromě toho daroval v průběhu roku 5x krev. Jeho manželka nedosáhla v roce 2011 příjmu ve výši 68000 Kč.

1.	Úhrn příjmů od všech plátců	300 000
2.	Úhrn pojistného, které hradí zaměstnavatel sám za sebe (§ 6 odst. 13)	102 000
3.	Dílčí základ daně od všech plátců (ř. 1. + ř. 2.)	402 000
4.	Nezdánitelná částka – dar	10 000
6.	Nezdánitelná částka – penzijní připojištění	12 000
7.	Nezdánitelná částka – pojistné na soukromé životní pojištění	6 600
10.	Nezdánitelné částky celkem	28 600
11.	Základ daně snížený o nezdánitelné částky	373 400
12.	Vypočtená daň	56 010
13.	Sleva na poplatníka	23 640
14.	Sleva na manželku	24 840
20.	Daň po slevě (částka musí být větší než 0)	7 530
21.	Úhrn sražených záloh na daň (po slevě)	36 660
22.	Přeplatek (+) Nedoplatek (-) rozdíl ř. 21 – ř. 20	+29 130

Tomuto zaměstnanci bude vrácen přeplatek na dani ve výši 29130 Kč. Přeplatek vznikl díky tomu, že se mu na zálohách srážela v průběhu roku poměrně vysoká částka, protože slevu na manželku a odpočet nezdánitelných částek může uplatnit až v rámci ročního zúčtování záloh.

IX/ U Zaměstnanců, kteří uplatňují daňové zvýhodnění na dítě se pokračuje ve výpočtu takto:

DAŇOVÉHO ZVÝHODNĚNÍ NA VYŽIVOVANÉ DÍTĚ

činí v roce 2011 **11604 Kč** (u dítěte s průkazkou ZTP/P 23208 Kč). Daňové zvýhodnění se může poskytnout formou **slevy na dani** (až do výše daňové povinnosti) nebo formou **daňového bonusu**, který může činit až **52200 Kč**. Nárok na daňový bonus vzniká zaměstnanci při ročním příjmu ve výši šesti násobku minimální mzdy, která byla ve výši 8000 Kč, tzn., že nárok na daňový bonus vznikne u příjmu 48000 Kč nebo vyšším.

Posouzení, zda se jedná o vyživované dítě, je třeba provést podle § 35c odst. 6 ZDP. Podrobný výklad najdete v brožuře „Abecedník“, oddíl 5. a 8.

X/ Vlastní porovnání nároku na daňové zvýhodnění se slevami na dani a daňovými bonusy je uvedeno v následujících příkladech

Příklad č. 1. Zaměstnanec s příjmem 25000 Kč měsíčně má 6 dětí. Manželka nepracuje z titulu rodičovské dovolené s nejmladším dítětem. Zálohy na daň v průběhu roku neplatil. Daňové zvýhodnění u něho bylo uplatněno formou slevy na dani a daňového bonusu. Daňové bonusy byly vyplaceny ve výši 32964 Kč. Výpočet ročního zúčtování by u něho vypadal takto:

1.	Úhrn příjmů od všech plátců	300 000
2.	Úhrn pojistného, které hradí zaměstnavatel sám za sebe (§ 6 odst. 13)	102 000
3.	Dílčí základ daně od všech plátců (ř. 1. + ř. 2.)	402 000
11.	Základ daně snížený o nezdánitelné částky	402 000
12.	Vypočtená daň	60 300
13.	Sleva na poplatníka	23 640
14.	Sleva na manželku	24 840
20.	Daň po slevě (částka musí být větší než 0)	11 820
21.	Úhrn sražených záloh na daň (po slevě)	0
23.	Daňové zvýhodnění – nárok celkem	69 624
24.	Daňové zvýhodnění – z toho sleva na dani	11 820
25.	Daňové zvýhodnění – daňový bonus (ř.23 - ř.24)	52 200
26.	Zúčtování záloh na daň po slevě – daň po slevě (ř.20 -ř.24)	0
27.	Zúčtování záloh na daň po slevě – rozdíl na dani po slevě (ř.21-ř.26)	0
28.	Zúčtování měsíčních daňových bonusů – vyplacené měsíční bonusy	32 964
29.	Zúčtování měsíčních daňových bonusů – rozdíl na daň.bonusu ř.25-28	19 236
30.	Kompenzace vzniklých rozdílů na dani a bonusu (ř.27 + ř. 29)	19 236
31.	Doplatek ze zúčtování – a) přeplatek na dani po slevě	0
	Doplatek ze zúčtování – b) doplatek na daňovém bonusu	19 236

Tomuto zaměstnanci lze poskytnout maximální daňový bonus 52200 Kč, i když na ř. 25 vychází částka 57804 Kč, musí se na ní uvést pouze 52200 Kč. Vzhledem k tomu, že již část bonusů obdržel v průběhu roku (32964 Kč), obdrží doplatek na daňovém bonusu jen ve výši 19236 Kč. Pro kontrolu $32964 + 19236 = 52200$ Kč.

Příklad č. 2. zaměstnanec měl měsíční zdanitelný příjem 30 tis. Kč jen ve čtyřech měsících roku 2011 a po zbytek roku byl v pracovní neschopnosti. Tento zaměstnanec má tři děti. Nárok na daňový bonus u něho v měsících, kdy pracoval nevznikl, protože daňové zvýhodnění bylo uplatněno formou slevy na dani. Jeho roční daňová povinnost byla 18090 Kč a ta se vynulovala slevou na poplatníka (23640 Kč), takže daň po slevě je u tohoto poplatníka nulová.

20.	Daň po slevě na dani podle § 35ba (částka musí být větší nebo rovna 0)	0
21.	Úhrn sražených záloh na daň (po případné slevě na dani)	4 636
23.	Daňové zvýhodnění – nárok celkem	34 812
24.	Daňové zvýhodnění – z toho sleva na dani	0
25.	Daňové zvýhodnění – daňový bonus (ř.23 - ř.24)	34 812
26.	Zúčtování záloh na daň po slevě – daň po slevě (ř.20 -ř.24)	0
27.	Zúčtování záloh na daň po slevě – rozdíl na dani po slevě (ř.21-ř.26)	4 636
28.	Zúčtování měsíčních daňových bonusů – vyplacené měsíční bonusy	0
29.	Zúčtování měsíčních daňových bonusů – rozdíl na daň. bonusu ř.25-28)	34 812
30.	Kompenzace vzniklých rozdílů na dani a bonusu (ř.27 + ř. 29)	39 448
31.	Doplatek ze zúčtování – a) přeplatek na dani po slevě	4 636
	Doplatek ze zúčtování – b) doplatek na daňovém bonusu	34 812

Tomuto zaměstnanci by se vyplatila celkem částka 39448 Kč, a to tak, že by se mu vrátil přeplatek na dani 4636 Kč a obdržel by doplatek na daňovém bonusu ve výši

34812 Kč. Částka 4636 Kč by se uvedla do příjmů pro zjištění nároku na dávky SSP, částka 34812 Kč nikoliv.

Příklad č. 3. zaměstnanec s příjmem 20000 Kč měsíčně, který má 3 děti byl v roce 2011 nemocen a ve dvou měsících dosáhl pouze příjmu 5000 Kč. Ve všech měsících neplatil daň a obdržel daňový bonus. Výpočet daně u něho bude vypadat takto:

20.	Daň po slevě na dani podle § 35ba (částka musí být větší nebo rovna 0)	18 570
21.	Úhrn sražených záloh na daň (po případné slevě na dani)	0
23.	Daňové zvýhodnění – nárok celkem	34 812
24.	Daňové zvýhodnění – z toho sleva na dani	18 570
25.	Daňové zvýhodnění – daňový bonus (ř.23 - ř.24)	16 242
26.	Zúčtování záloh na daň po slevě – daň po slevě (ř.20 -ř.24)	0
27.	Zúčtování záloh na daň po slevě – rozdíl na dani po slevě (ř.21-ř.26)	0
28.	Zúčtování měsíčních daňových bonusů – vyplacené měsíční bonusy	15 132
29.	Zúčtování měsíčních daňových bonusů – rozdíl na daň. bonusu ř.25-28)	1 110
30.	Kompenzace vzniklých rozdílů na dani a bonusu (ř.27 + ř. 29)	1 110
31.	Doplatek ze zúčtování – a) přeplatek na dani po slevě	0
	Doplatek ze zúčtování – b) doplatek na daňovém bonusu	1 110

V tomto případě by se zaměstnanci vrátila částka 1110 Kč, což je doplatek na daňovém bonusu (nezahrnuje se do příjmů pro nárok na dávky SSP).

Příklad č. 4. zaměstnankyně s 2 dětmi pracovala 5 měsíců za minimální mzdu a po zbytek roku byla evidována na úřadu práce a pobírala podporu v nezaměstnanosti. V měsících, kdy pracovala ji byl vyplacen daňový bonus na 2 děti. Výpočet ročního zúčtování u ní bude vypadat takto:

20.	Daň po slevě na dani podle § 35ba (částka musí být větší nebo rovna 0)	0
21.	Úhrn sražených záloh na daň (po případné slevě na dani)	0
23.	Daňové zvýhodnění – nárok celkem	23 208
24.	Daňové zvýhodnění – z toho sleva na dani	0
25.	Daňové zvýhodnění – daňový bonus (ř.23 - ř.24)	0
26.	Zúčtování záloh na daň po slevě – daň po slevě (ř.20 -ř.24)	0
27.	Zúčtování záloh na daň po slevě – rozdíl na dani po slevě (ř.21-ř.26)	0
28.	Zúčtování měsíčních daňových bonusů – vyplacené měsíční bonusy	9 670
29.	Zúčtování měsíčních daňových bonusů – rozdíl na daň. bonusu ř.25-28)	Nevybere se
30.	Kompenzace vzniklých rozdílů na dani a bonusu (ř.27 + ř. 29)	0
31.	Doplatek ze zúčtování – a) přeplatek na dani po slevě	0
	Doplatek ze zúčtování – b) doplatek na daňovém bonusu	0

Vzhledem k tomu, že tato zaměstnankyně nedosáhla v roce 2011 šestinásobku minimální mzdy (48000 Kč), ale pouze 40000 Kč, nemá nárok na roční daňový bonus, ale nárok na měsíční daňové bonusy neztrácí, protože v jednotlivých měsících jejich výplaty splnila podmínku poloviny minimální mzdy (4000 Kč).

XI/ Vrácení daně

V případě, že na řádce 22 bude přeplatek na dani vyšší než 50 Kč, vrátí se poplatníkovi nejpozději v zúčtování mzdy za měsíc březen 2012. Pokud je doplatek ze zúčtování na ř. 30 vyšší než 50 Kč, vrátí se poplatníkovi rovněž nejpozději v zúčtování mzdy za měsíc březen 2012. O vrácený přeplatek si sníží plátce daně nejbližší odvody záloh nebo může požádat o vrácení přeplatku podle § 155 zákona

280/2009 Sb., daňového řádu. Správce daně by měl přeplatek vrátit do 30 dnů ode dne obdržení žádosti.

V případě, že vznikne nedoplatek na dani, tak se od poplatníka nevybere.

NA CO SI DÁT POZOR PŘI ROČNÍM ZÚČTOVÁNÍ ZA ROK 2011

- **jestli je správně stanoven základ daně u poplatníků** („superhrubá mzda“) zde hlavně v případě, že zaměstnanec měnil zaměstnání v průběhu roku a zda mu předchozí plátce navyšoval správně na superhrubou mzdu. Zejména při kombinaci souběhu zaměstnání s odlišným odvodem povinného pojistného (např. zaměstnání a dohoda o provedení práce, zaměstnání a jednatelská odměna nebo odměna člena statutárního orgánu a zaměstnání).

- některé programy na zpracování mezd počítají **povinné pojistné** tak, že vezmou **úhrn příjmů za kal. rok a z toho spočtou 34%**

Díky tomu dochází k situaci, že se liší „superhrubá mzda“ zaměstnance, protože v jednotlivých měsících je povinné pojistné zaokrouhlováno na koruny směrem nahoru, kdežto při ročním výpočtu se zaokrouhluje pouze jednou. Správný postup je sečíst povinné pojistné za jednotlivé kalendářní měsíce.

- jestli není **poskytnut daňový bonus** u zaměstnance, který nedosáhl příjmu alespoň 48000 Kč (tj. **6-ti násobku minimální mzdy**)

Na daňové bonusy, které mu byly poskytnuty v měsících, kdy dosáhl alespoň poloviny minimální mzdy, ale nárok neztrácí. Zde by bylo výhodnější, aby si daňové zvýhodnění uplatnil druhý z manželů...pochopitelně, pokud má nějaké příjmy...

- **u daňových nerezidentů vždy odečíst celých 23640 Kč a neuplatňovat nezdanitelné částky ze základu daně**

Těmto nerezidentům by se mělo odečíst celých 23640 Kč i v případě, že na území v ČR pobýval pouze několik měsíců. Zároveň u nich **nelze od rok 2011 uplatnit žádnou nezdaněnou částku v rámci ročního zúčtování**. Aby mohl nezdaněné částky uplatnit, musí si podat daňové přiznání a prokázat, že 90% jeho veškerých příjmů pochází z ČR.

- **zkontrolovat nedoplatky na dani**

Díky zavedení jednotné daně 15% by **nedoplatky na dani neměly vůbec vzniknout**. Doporučujeme v případě nedoplatku zkontrolovat výpočet záloh v průběhu roku.

- **zkontrolovat přeplatky na dani u poplatníků, kteří neměli žádné nezdaněné částky nebo dodatečně prokázané slevy na dani**

U těchto poplatníků by díky jednotné 15% dani neměly vznikat přeplatky na dani vyšší než 140 Kč, pokud byl správně stanoven základ daně.

- **zkontrolovat, zda nejsou vyplněny v Potvrzení o zdanitelných příjmech řádky s doplatky mzdy z předchozích let**

Pokud jsou vyplněny v Potvrzení o zdanitelných příjmech řádky 4. nebo 5. není možné provést roční zúčtování záloh. Tito poplatníci musí vždy podat daňové přiznání.

ROČNÍ ZÚČTOVÁNÍ ZÁLOH U NĚKTERÝCH SPECIFICKÝCH SKUPIN ZAMĚSTNANCŮ**▪ ZAMĚSTNANCI, KTERÝM NEBYLA VYPLACENA CELÁ MZDA DO 31. 1. 2012**

U těchto zaměstnanců se provede roční zúčtování pouze na skutečně vyplacené mzdy. Zde bude pravděpodobně vrácena vyšší částka formou přeplatku na dani, protože slevy na dani a daňové zvýhodnění na dítě se uplatní za celý rok. V roce, kdy jim budou tyto mzdy doplacený, ale dojde k tomu, že jejich daňová povinnost bude naopak vyšší.

▪ CIZINCI

Zde je třeba rozlišit, zda se jedná o **daňového rezidenta** (tj. ten, kdo má daňovou povinnost z celosvětových příjmů v ČR) nebo o **daňového nerezidenta**, který má daňovou povinnost pouze z příjmů ze zdrojů v ČR. **Mzda** za práci vykonávaná na našem území má vždy **zdroj na území ČR**.

Cizinec, daňový rezident by u nás měl mít bydliště nebo se zde obvykle zdržovat (popř. by zde měl mít rodinu) a pokud měl příjmy ze závislé činnosti u nás - může v případě, že měl podepsané prohlášení k dani, požádat o roční zúčtování a uplatnit všechny nezdanitelné částky podle § 15, slevy na dani, které řádně prokáže a může uplatnit i daňové zvýhodnění na děti.

Cizinec, daňový nerezident pokud by u nás měl pouze příjmy ze závislé činnosti, mohl by si požádat o provedení ročního zúčtování (předpokladem je podpis prohlášení k dani). U něho by se mohla uplatnit pouze základní sleva na dani (23640 Kč) a sleva na dani na studenta (4020 Kč). Nezdaněné částky si od roku 2011 může uplatnit pouze v případě, že má **90% všech jeho příjmů ze zdrojů v ČR, a to formou podání daňového přiznání**. Za stejných podmínek by si mohl uplatnit **slevu na manželku nebo invalidity a daňové zvýhodnění na dítě**.

POZOR – při posuzování, zda se jedná o rezidenta v ČR nebo ve státě, odkud tento cizinec pochází, je vhodné se podívat do platné smlouvy o zamezení dvojího zdanění s příslušným státem. Platné **smlouvy o zamezení dvojího zdanění** jsou **v příloze tohoto čísla v elektronické podobě**. V případě, že máte **jakoukoliv pochybnost** o rezidenci či nerezidenci, **považujte cizince za nerezidenta a uplatněte u něho pouze odpočet základní nezdanitelné částky**, případně částky na studium. Pokud chce uplatnit další slevy na dani, nezdaněné částky nebo daňové zvýhodnění na dítě, doporuďte mu podání daňového přiznání.

▪ ZAMĚSTNANCI POBÍRAJÍCÍ NÁHRADU ZA ZTRÁTU NA VÝDĚLKU

Těmto zaměstnancům lze roční zúčtování provést, pokud jim vyplacená náhrada od Kooperativy resp. České pojišťovny nebyla zdaněna zálohovou daní (tzn., že náhrada byla do 5000 Kč). V případě, že vyplacená náhrada byla vyšší než 5000 Kč, musí zaměstnanec podat daňové přiznání.

▪ TISKOPIS DAŇOVÉHO PŘIZNÁNÍ

Pro podání daňového přiznání za rok 2011 je třeba použít nový **vzor č. 18**, který se ale oproti předchozím vzorům nezměnil (doplnění odkazu na daňový řád bylo již v předchozím roce) a má 3 přílohy. Zaměstnanec, který měl pouze příjmy ze závislé činnosti od více plátců současně, vyplní pouze základní tiskopis bez příloh. Pokud zaměstnanec zároveň podnikal, vyplní ještě přílohu č. 1. V případě, že měl příjmy z pronájmu (§ 9) nebo ostatní příjmy (§ 10), vyplní přílohu č. 2. Při příjmech ze zahraničí se vyplní příloha č. 3 případně samostatný list k příloze č. 3 (metoda prostého zápočtu).

DOTAZY K PROVÁDĚNÍ ROČNÍHO ZÚČTOVÁNÍ

Náš zaměstnanec, který se stal poživitelem starobního důchodu od 1. 9. 2011, měl v roce 2011 příjmy ze zaměstnání vyšší než 840000 Kč. Můžeme u něho provést roční zúčtování záloh? V případě, že ne, co musí tento zaměstnanec udělat po skončení roku 2011?

Tomuto zaměstnanci nelze provést roční zúčtování záloh, protože pobíral po část roku starobní důchod a jeho příjmy překročily za rok 2011 hranici 840000 Kč. V tomto případě si musí sám podat daňové přiznání a jako příjem podle § 10 v něm uvede vyplacené důchody za období září až prosinec, které budou zdaněny.

Zaměstnanec předložil darovací smlouvu, podle které provedl pro místní farnost zednické práce v hodnotě 50000 Kč. Ve smlouvě je rozsah práce 100 hodin a odměna za hodinu 500 Kč. Je možné tento dar uznat?

Podle § 15 odst. 1 zákona o daních z příjmů je účel daru naplněn (dar státem registrované církvi). Podle Pokynu GFŘ D-6 se za dary považují i nepeněžní dary včetně služeb, které se ocení, pokud není známa jejich cena, cenami zjištěnými podle zákona 151/97 Sb. o oceňování majetku. Sazbu 500 Kč za hodinu práce zedníka, ale nelze podle našeho názoru považovat za cenu obvyklou a dar bychom tudíž neuznali. Pokud bude zaměstnanec chtít přesto tento dar uplatnit, ať si zkusí podat daňové přiznání u FÚ a obhájí si „cenu obvyklou“ 500 Kč na hodinu.

Zaměstnanec nám předložil životní pojistku uzavřenou na Slovensku se slovenskou pojišťovnou a zároveň předložil potvrzení o zaplaceném pojistném za rok 2011 v eurech. Můžeme mu tuto pojistku uznat jako nezdaněnou částku? V případě, že ano, jak přepočteme eura na Kč?

Podle § 15 odst. 6 zákona o daních z příjmů je možno odečíst i zaplacené pojistné uzavřené s pojišťovnou usazenou na území členského státu EU nebo Evropského hospodářského prostoru, pokud smlouva splňuje podmínky soukromého životního pojištění uvedené v našem zákonu o daních z příjmů (tj. minimálně 60 měsíců platit a výplata pojistného plnění nejdříve v kalendářním roce, ve kterém poplatník dosáhne věku 60 let). Jestliže jsou tyto náležitosti splněny a jedná se o daňového rezidenta ČR, je možno nezdaněnou částku odečíst. Přepočet zaplaceného pojistného z eura na Kč se provede přes jednotný kurz, který by mělo vyhlásit GFŘ pokynem. Pokud by byl poplatník daňovým nerezidentem, musel by si toto uplatnit v rámci daňového přiznání.

Manželka našeho zaměstnance byla v roce 2011 na mateřské a poté na rodičovské dovolené. Příjmy za mateřskou dovolenou byly cca 60000 Kč, takže by si na ni mohl zaměstnanec uplatnit slevu na manželku. Manželka ale ještě dostává výživné od bývalého manžela na další dítě ve výši 1500 Kč měsíčně. Kdybychom do příjmů zahrnuli toto výživné, překročila by hranici 68000 Kč. Musí se výživné do vlastních příjmů druhého z manželů zahrnout?

Zahrnování výživného do příjmů druhého z manželů je řešeno v Pokynu GŘ D-6, kde se říká, že výživné je určeno jen dítěti a do vlastních příjmů manželky/la se nezahrnuje. Částky přijaté nad rámec takto stanoveného výživného se ale do vlastních příjmů započítávají. Pokud odpovídá částka 1500 Kč stanovenému výživnému (což se dá předpokládat), může si manžel uplatnit slevu na manželku.

Naše bývalá zaměstnankyně (nyní v důchodu) obdržela za pronájem pozemků částku 11420 Kč a za prodej přebytků ze zahrádky dostala 34370 Kč. Příjmy ze zaměstnání neměla v roce 2011 žádné. Musí si podat daňové přiznání za rok 2011?

Vzhledem k tomu, že Vaše zaměstnankyně (poživatelka starobního důchodu, bez příjmů ze zaměstnání) měla ostatní příjmy (§§ 7 až 10) vyšší než 15000 Kč, je její povinností podat daňové přiznání (§ 38g odst. 1). Protože jsou její příjmy nízké a bude si moci uplatnit celou základní slevu na poplatníka (23640 Kč), nebude muset žádnou daň za rok 2011 platit. Pokud by ale daňové přiznání nepodala, hrozí jí pokuta za nepodání přiznání, která je nejméně 500 Kč (§ 250 daňového řádu).

Zaměstnanec by si chtěl uplatnit nezdanitelnou částku za zaplacené pojistné na soukromé životní pojištění ve výši 5500 Kč. V průběhu roku ale žádné zálohy neplatil, protože jeho příjem není vysoký, ale vzhledem k tomu, že má dvě děti dostával daňový bonus. Máme si od něho potvrzení brát, když mu žádnou daň vracet nebudeme?

Tomuto zaměstnanci bude náležet doplatek na daňovém bonusu, protože odpočtem nezdanitelné částky se sníží jeho základ daně a roční daň bude nižší než daň vypočtená v jednotlivých měsících. Díky tomu bude u něho menší sleva na dani a vznikne doplatek na daňovém bonusu.

Můžeme provést zaměstnanci roční zúčtování záloh, jestliže v roce 2011 ukončil smlouvu na penzijní připojištění, z které si uplatňoval od roku 2001 nezdanitelnou částku ve výši 12000 Kč ročně? Zároveň si uzavřel novou smlouvu na penzijní připojištění u jiného penzijního fondu a předložil nám potvrzení, že na ni v roce 2011 zaplatil 18000 Kč.

V tomto případě se jedná pravděpodobně o zaměstnance, který měl uzavřenu smlouvu na penzijní připojištění ještě v době, kdy byla v zákonu o penzijním připojištění stanovena doba 50 let pro možnost ukončení smlouvy a on si ji nepředělal na nové podmínky (tj. do 60 let). V tomto případě by nemusel podávat daňové přiznání, protože mu nebylo vyplaceno odbytné, ale penze nebo jednorázové vyrovnání. Zároveň mu můžete za rok 2011 uplatnit odpočet nezdanitelné částky 12000 Kč z titulu zaplacených příspěvků na penzijní připojištění.

Zaměstnanec by si chtěl v rámci ročního zúčtování zpětně uplatnit slevu na manželku za roky 2009 a 2010, kdy byla na mateřské a poté na rodičovské dovolené. Její příjem nepřesáhl v obou letech 68000 Kč. Můžeme u něho provést opravu ročního zúčtování za roky 2009 a 2010?

Opravu ročního zúčtování záloh za předchozí roky by bylo možné provést pouze v případě, že by zaměstnanec uplatňoval slevu na manželku (tzn. vepsal by ji do prohlášení k dani) a zaměstnavatel by opomněl tuto slevu uplatnit. Z dotazu ale vyplývá, že chyba vznikla vinou zaměstnance a proto jedinou možnou cestou k získání slevy je podání daňového přiznání za roky 2009 a 2010. Vy jako zaměstnavatel mu vystavíte pouze potvrzení o zdanitelných příjmech, kde v bodu 17. uvedete, zda bylo roční zúčtování provedeno a s jakým výsledkem. Vzhledem k tomu, že poplatník nebyl povinen podat daňové přiznání, neměl by být ze strany FÚ nijak sankcionován.

Zaměstnanec si přinesl od společenství vlastníků bytových jednotek potvrzení o tom, že za pronájem společných nebytových prostor obdržel částku ve výši 5700 Kč. Tuto částku však ihned vložil do fondu oprav, můžeme u něho provést roční zúčtování záloh?

Pokud částka, kterou za pronájem obdržel, nepřekročí 6000 Kč, může se u něho roční zúčtování záloh provést. Pokud by byl tento zaměstnanec povinen podat daňové přiznání z jiného důvodu (např. ještě podniká a má příjmy podle § 7), musel by vyplnit přílohu č. 2 k daňovému přiznání a uvést v ní i tento příjem z pronájmu, a to i přesto, že je nižší než 6000 Kč. Pochopitelně, že by si z tohoto příjmu uplatnil alespoň výdaje paušálem ve výši 30%. To, že zaměstnanec vložil peníze do fondu oprav, na tomto postupu nic nemění.

Jsme firma, která nevyplatí mzdu za měsíce říjen až prosinec 2011 ani do 31. ledna 2012. Jaký to bude mít dopad na naše zaměstnance? Můžeme jim provést roční zúčtování záloh a v případě, že ano, které příjmy do ročního zúčtování zahrneme?

Roční zúčtování záloh lze, při splnění ostatních podmínek pro jeho provedení, u Vašich zaměstnanců za rok 2011 provést s tím, že se do něho zahrnou pouze příjmy skutečně vyplacené, tj. za období leden až září. Zde těmto zaměstnancům vznikne pravděpodobně přeplatek na dani, protože se u nich uplatní celá sleva na poplatníka (23640 Kč). Pokud jim ale bude mzda za měsíce říjen až prosinec vyplacena v roce 2012, budou si muset sami podat za rok 2012 daňové přiznání, kde tyto příjmy „dodají“.

Zaměstnáváme starobního důchodce, který podle „našich informací“ pobírá hodně vysoký důchod. Jakým způsobem nám má prokázat, že jeho vyplacené důchody za rok 2011 nepřekročily hranici 288000 Kč? Má nám předložit výměr o přiznání důchodu nebo potvrzení od OSSZ o výši vyplacených důchodů?

Prokazování toho, že vyplacené důchody poživatele starobního důchodu nepřekročily 288000 Kč se provede jeho čestným prohlášením, tzn., že v prohlášení k dani podepíše část. III., kde mimo jiné podepisuje, že neměl jiné příjmy podle § 7

až 10 vyšší než 6000 Kč. Tímto podpisem potvrzuje pravdivost a úplnost údajů, nic dalšího se od zaměstnance nevyžaduje. Pokud by FÚ zjistil, že jeho důchody překročily částku 288000 Kč, vyzval by jej sám k podání daňového přiznání.

Zaměstnanec obdržel v roce 2011 od Kooperativy bolestné a náhradu za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti. Celková vyplacená částka byla 8526 Kč a z toho bolestné bylo 2400 Kč. Můžeme tomuto zaměstnanci provést roční zúčtování záloh?

V tomto případě není možné roční zúčtování provést, protože u zaměstnance podléhala dani z příjmů částka 6126 Kč (8526-2400), kterou měla Kooperativa zdanit zálohovou daní. Vyplacené bolestné je podle § 4 ZDP od daně z příjmů osvobozeno. Kooperativa by měla tomuto zaměstnanci vystavit potvrzení o zdanitelných příjmech na částku 6126 Kč, rovněž Vy jako zaměstnavatel mu vystavíte potvrzení o zdanitelných příjmech a on si podá daňové přiznání.

Zaměstnanci byla dne 12. ledna 2012 vyplacena pojišťovnou náhrada za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti ve výši 4852 Kč za pracovní úraz, který se stal v roce 2011. Můžeme v tomto případě provést za rok 2011 roční zúčtování záloh?

Podle § 5 odst. 4 zákona o daních z příjmů se příjmy ze závislé činnosti (§ 6) vyplacené poplatníkovi nebo obdržené poplatníkem nejdéle do 31 dnů po skončení zdaňovacího období, za které byly dosaženy, považují za příjmy vyplacené nebo obdržené v tomto zdaňovacím období. Vzhledem k tomu, že náhrada za ztrátu na výdělků je také považována za příjem ze závislé činnosti (§ 6 odst. 1 písm. d) ZDP), ale byla nižší než 5000 Kč a podléhala tudíž srážkové dani, nemusí si zaměstnanec podat za rok 2011 daňové přiznání, a to i přesto, že byla vyplacena do 31 dnů po skončení zdaňovacího období (tj. kalendářního roku).

Zaměstnanec zrušil svoji životní pojistku, kterou doposud uplatňoval jako nezdaněnou částku a veškeré odbytné z této smlouvy bylo pojišťovnou převedeno na jeho účet. On si celou částku vložil na novou životní pojistku u jiné pojišťovny, která rovněž splňuje parametry pro daňový odpočet. Doložil nám doklad o výši vypočteného odbytného z předchozí životní pojistky a výpis z účtu nové životní pojistky, z kterého je zřejmé, že celá výše vypočteného odbytného byla vložena na účet nového životního pojištění. Můžeme u něho provést roční zúčtování, když pojišťovna poukázala prostředky na jeho účet a nikoliv na účet nové pojišťovny?

Podle § 15 odst. 6 ZDP nemusí podávat daňové přiznání poplatník, kterému nebylo vyplaceno pojistné plnění nebo odbytné a zároveň reserva nebo kapitálová hodnota pojištění byla převedena na novou smlouvu soukromého životního pojištění splňující podmínky pro uplatnění nezdaněné částky. Z Vámi uváděného vyplývá, že zaměstnanci byly prostředky ze staré smlouvy vyplaceny na jeho účet, on je sice rovnou převedl na novou pojistnou smlouvu, ale toto nebylo provedeno přímo pojišťovnou. V tomto případě doporučte zaměstnanci, aby si podal daňové přiznání a ať on sám správci daně zdůvodní, že celá kapitálová hodnota z předchozí pojistky byla převedena na novou smlouvu...

Náš zaměstnanec, který byl invalidní ve třetím stupni invalidity a na první lékařské prohlídce po roce 2009 dne 12. 4. 2011 mu byl změněn tento důchod na invaliditu druhého stupně. On ale stále pobírá invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně. Jaká výše slevy na dani tomuto zaměstnanci bude v roce 2011 náležet?

Z dotazu vyplývá, že u tohoto zaměstnance byl uplatněn postup podle přechodného ustanovení zákona 306/2008 Sb., kterým se měnil zákon o důchodovém pojištění, podle kterého bude náležet výplata vyššího důchodu ještě po dobu dvanácti měsíců. Podle stanoviska MF je však ale rozhodující **stupeň přiznané invalidity** a nikoliv výše vypláceného důchodu, takže u něho bude uplatněna sleva na invaliditu třetího stupně pouze za měsíce leden až duben (4x420 Kč) a od měsíce května do prosince mu bude náležet sleva na invaliditu z titulu invalidity druhého stupně (8x210 Kč).

Zaměstnanec si přinesl potvrzení o převzetí daru ve výši 15000 Kč od soukromé střední školy, kde je uvedeno, že tento dar bude použit na financování této školy. Na internetu jsme si zjistili, že tato částka odpovídá ročnímu školnému na této škole, kde dcera zaměstnance v současné době studuje. Můžeme uznat v rámci ročního zúčtování tento dar jako nezdanitelnou částku?

Podle § 15 odst. 1 ZDP lze od základu daně odečíst hodnotu darů poskytnutých právnickým osobám na financování školství nebo fyzickým osobám provozujícím školská zařízení na financování těchto zařízení. Z tohoto vymezení vyplývá, že pokud je dar poskytnut na tyto účely, nemělo by se zjišťovat, zda to není skryté školné. Ostatně škola musí samostatně v účetnictví vést školné a poskytnuté dary, takže se tato skutečnost dá snadno ověřit.

Zaměstnanec si platil od roku 2007 penzijní připojištění ve výši 500 Kč měsíčně a zaměstnavatel mu přispíval rovněž částkou ve výši 500 Kč měsíčně. Tento zaměstnanec zrušil penzijní připojištění koncem roku 2011 a penzijní fond mu vyplatil odbytné. Musíme tomuto zaměstnanci dodanit příspěvky zaměstnavatele za roky 2007 až 2010? V případě, že ano, tak jakým způsobem provedeme dodanění?

Podle § 8 odst. 6 zákona o daních z příjmů se dávka penzijního připojištění považuje za základ daně po snížení o zaplacené příspěvky. Jednorázové vyrovnání nebo odbytné se pro zjištění základu daně nesnižuje o příspěvky zaplacené zaměstnavatelem po 1. lednu 2000. Podle § 36 odst. 2 písm. n) téhož zákona podléhá toto plnění zvláštní sazbě daně ve výši 15%, kterou je povinen odvést příslušný penzijní fond. Zaměstnavatel poskytnuté příspěvky na penzijní připojištění nijak nedaní.

Zaměstnanec nám předložil rozhodnutí o tom, že je od 11. září 2011 invalidní pro invaliditu prvního stupně. Výměr o přiznání důchodu do současné doby neobdržel, takže jsme mu ani nedávali odpočet slevy na daň z titulu invalidity. Můžeme u něho provést roční zúčtování a uplatnit u něho 3/12 ze slevy na invaliditu za měsíce říjen až prosinec?

Pokud zaměstnanec předloží rozhodnutí o přiznání invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně do 15. února 2012, je možné mu provést roční zúčtování a uplatnit slevu ve výši 630 Kč (3/12 z 2520 Kč). Pokud obdrží výměr o přiznání důchodu s datem vystavení až po tomto datu, měl by si sám podat daňové přiznání, kde by si tuto slevu na dani uplatnil.

Zaměstnankyně s dvěma dětmi pracuje u nás na zkrácený úvazek a má příjem 6000 Kč. Vzhledem k tomu, že takto pracovala pouze 7 měsíců nedosáhla příjmu ve výši 48000 Kč, aby jí mohl být vyplacen roční daňový bonus. Při svém zaměstnání si ale chodila přivydělat do obchodního řetězce, kde měla příjmy do 5000 Kč, které ji byly daněny 15% srážkovou daní (tj. postup při nepodepsaném prohlášení k dani). V součtu její příjmy dosáhly za rok 2011 částky, která je výrazně vyšší než 48000 Kč. Jakým způsobem by dosáhla na roční daňový bonus?

Ve Vámi uváděném případě by zaměstnankyně na daňový bonus dosáhla pouze v případě, že by zrušila svůj podpis prohlášení k dani u zaměstnavatele, kde měla příjem 6000 Kč a v měsících s přivýdělkem podepsala prohlášení k dani u zaměstnavatele s příjmem do 5000 Kč, který by u ní za tyto měsíce uplatnil zálohovou daň. U zaměstnavatele s příjmem 6000 Kč by sice odvedla zálohu na daň, ale ta by se ji vrátila v rámci ročního zúčtování záloh spolu s doplatkem daňového bonusu, na který by vznikl nárok při dosažení zdanitelného příjmu ve výši alespoň 48000 Kč. Druhým způsobem, jak dosáhnout zdanitelného příjmu 48000 Kč je situace, kdy další plátce příjmu vyplatí mzdu najednou za více měsíců, tj. např. u dohody o provedení práce na 3 měsíce po 4000 Kč, vyplatí odměnu až po skončení dohody ve výši 12000 Kč a zdaní ji zálohovou daní, protože postup podle § 6 odst. 4 (tj. srážková daň) nelze v tomto případě uplatnit (§ 38h odst. 8 ZDP).

Co znamená převedení rezervy nebo kapitálové hodnoty pojištění u soukromého životního pojištění na novou smlouvu? Máme zaměstnance, který má dvě pojistky, ze kterých si uplatňuje odpočet na soukromé životní pojištění podle § 15 odst. 6 ZDP. Nyní mu pojišťovací poradce poradil, aby si jednu pojistku zrušil a rezervu a kapitálovou hodnotu pojištění z ní si převedl na druhou smlouvu. Bude naplněna podmínka převedení na novou smlouvu?

Vzhledem k tomu, že rezerva nebo kapitálová hodnota pojištění nebude převedena na novou smlouvu, ale na smlouvu již existující, nebude splněna podmínka uvedená v § 15 odst. 6. V tomto případě je možno doporučit zrušení obou stávajících smluv a převedení rezervy a kapitálové hodnoty z obou smluv na úplně novou smlouvu, která splňuje podmínky pro uplatnění nezdánitelné částky.

Manželka pobírala v roce 2011 peněžitou pomoc v mateřství po dobu dvou měsíců (částka 21146 Kč). V téže roce jsme začali pronajímat byt zděděný po rodičích a nájemné činilo za rok 2011 částku 110000 Kč. Pokud by byla na manželku převedena polovina příjmů z pronájmu (55000 Kč), překročila by hranici 68000 Kč (21146+55000) a nemohl bych si na ni uplatnit slevu na manželku 24840 Kč. Je tento postup v souladu se zákonem o daních z příjmů nebo mám nějaké možnosti úniku?

Podle § 9 odst. 2 ZDP jsou příjmy z pronájmu plynoucí manželům z bezpodílového spoluvlastnictví zdaněny pouze u jednoho z manželů, tzn., že vždy celé u kteréhokoliv z manželů. V tomto konkrétním případě by bylo výhodnější, aby si celý příjem z pronájmu uplatnil manžel a příjmy manželky by nepřekročily 68000 Kč, čímž by si mohl manžel uplatnit celých 24840 Kč slevu na manželku.

Zaměstnanec nám předložil pojistnou smlouvu na soukromě životní pojištění, která splňuje podmínky (60x60), ale pojištěnou osobou je on, jeho manželka a jejich dvě děti. Lze platbu na toto soukromé životní pojištění odpočítat v rámci ročního zúčtování záloh?

Podmínku soukromého životního pojištění tato smlouva splňuje, pokud ovšem pojišťovna z celkem placeného pojistného potvrdí pouze pojistné připadající na smrt nebo dožití zaměstnance a nikoliv současně na další pojištěné osoby. Pokud toto není ze smlouvy a z potvrzení o zaplaceném pojistném zřejmé, je lepší doporučit, aby si sám zaměstnanec podal daňové přiznání.

Zaměstnanec si od roku 2001 uplatňoval odpočet na soukromé životní pojištění v částkách, které v součtu překročily 6000 Kč. V roce 2011 zaměstnanec smlouvu bez splnění podmínek (60x60) vypověděl a nyní po nás požaduje zjištění částky, kterou si v předchozích letech uplatňoval. Jsme povinni mu tuto částku zjišťovat a v případě, že ano, podle kterého zákona.

Zaměstnavatel není pochopitelně povinen zaměstnanci zjišťovat, jakou částku si v předchozích letech uplatňoval jako nezdánitelnou. Ale vzhledem k tomu, že většina zaměstnanců předá zaměstnavateli originál potvrzení od pojišťovny a kopii si neponechá, bylo by vhodné zaměstnancům vyhledat, jaké částky si v předchozích letech uplatňovali, aby nebyli vystaveni sankcím ze strany FÚ.

2/ PŘEDKLÁDÁNÍ TISKOPISŮ „VYÚČTOVÁNÍ DANĚ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI“ A „VYÚČTOVÁNÍ DANĚ VYBÍRANÉ SRÁŽKOU PODLE ZVLÁŠTNÍ SAZBY DANĚ“

Pro předkládání tiskopisu „**Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti**“ (tj. **vyúčtování tzv. „zálohové daně“**) se použije tiskopis **vzor č. 17**, který je třeba předložit podle § 38j odst. 5 **nejpozději do 2 měsíců** po uplynutí kalendářního roku. Vzhledem k tomu, lhůta běží až od následujícího dne, je třeba vyúčtování **předložit 1. března 2012.**

Pokud bude podání **elektronicky**, je lhůta **pro podání do 20. března 2012.** Elektronickou formu podání budou muset povinně zvolit všichni zaměstnavatelé, kteří zaměstnávají daňové nerezidenty a vyplňují přílohu č. 2 vyúčtování. Jedinou výjimkou jsou fyzické osoby, pokud u nich počet daňových nerezidentů nepřekročil 10 osob.

Pro předkládání tiskopisu „**Vyúčtování daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně**“ (tj. **vyúčtování tzv. „srážkové daně“**) se použije formulář vzor č. 14. Předkládání tohoto tiskopisu se již řídí obecnou lhůtou podle § 137 daňového řádu, tj. do 4 měsíců po uplynutí kalendářního roku. Za rok 2011 to bude **do 2. května 2012,**

protože lhůta běží až dne následujícího tj., 1. 5., což je svátek, takže termín pro předložení je 2. květen 2012.

POZOR: Od doby, kdy vstoupil v platnost zákon 280/2009 Sb., daňový řád je třeba provádět jakékoliv opravy ve vyúčtování za předchozí rok dodatečným vyúčtováním daně. Dodatečné vyúčtování je třeba podat do konce měsíce následujícího po měsíci, ve kterém to daňový subjekt zjistil a ve stejné lhůtě je třeba rozdílnou částku doplatit (§ 141 daňového řádu). Tento postup se měl uplatňovat již při opravách vyúčtování za rok 2010.

3/ K ZMĚNÁM V ZÁKONÍKU PRÁCE

▪ K SJEDNÁVÁNÍ MZDY S PŘÍHLÉDNUTÍM K PŘÍPADNÉ PRÁCI PŘESČAS

V odst. 3 § 114 ZP se říká, že *dosažená mzda a příplatek ani náhradní volno nepřísluší, je-li **mzda sjednána již s přihlédnutím k případné práci přesčas***. Takto je možno u běžných zaměstnanců přihlédnout k práci přesčas v rozsahu nejvýše 150 hodin a u vedoucích zaměstnanců až do 416 hodin.

Pro naši práci je nejdůležitější, že **musí být mzda s přihlédnutím k práci přesčas SJEDNÁNA**, tzn., že ji nemůže stanovit zaměstnavatel ve vnitřním předpisu nebo mzdovém výměru, ale musí být sjednána **v pracovní smlouvě, kolektivní smlouvě nebo jiné smlouvě**.

Pokud je mzda sjednána s přihlédnutím k případné práci přesčas, musí být dodržena zaručená a minimální mzda. Např. jestliže někdo tvrdí, že zaměstnanec s 8000 Kč má sjednanou mzdu s přihlédnutím k práci přesčas v rozsahu 150 hodin, tak nemá pravdu, protože při posuzování dodržení minimální mzdy se do mzdy mj. nezahrnuje mzda za práci přesčas.

▪ K SJEDNÁVÁNÍ DOBY URČITÉ U DOHOD MIMO PRACOVNÍ POMĚR

V knize Zákoník práce 2012 od autorů Judr. Jakubka, Mgr. Schmied a Judr. Trylč se uvádí, že **ze zvláštní povahy dohod mimo pracovněprávní vztah vyplývá, že se na ně § 39 o uzavírání doby určité nevztahuje...**

Nic ovšem nebrání tomu, abychom u dohod mimo pracovní poměr sjednali dobu neurčitou. Zde je možné dohodu o pracovní činnosti ukončit s 15-ti denní výpovědní dobou a u dohody o provedení práce si můžeme sjednat jakýkoliv způsob jejího skončení...

▪ KE ZRUŠENÍ PRACOVNÍHO POMĚRU VE ZKUŠEBNÍ DOBĚ (§ 66 odst. 2)

Kromě toho, že vypadla povinnost oznamovat zaměstnanci zrušení ve zkušební době alespoň 3 dny předem, se doplnilo, že **zrušení musí být provedeno písemně a pracovní poměr skončí dnem doručení zrušení**, není-li v něm uveden den pozdější.

- tzn., že buď doručíme osobně po odpracování směny s tím, že pracovní poměr rušíme ve zkušební době k tomuto dni nebo

- budeme posílat poštou a skončí až dnem doručení, tj. dnem převzetí nebo dnem, kdy je nám zásilka vrácena poštou...

▪ KE KRÁCENÍ ZAHRANIČNÍHO STRAVNÉHO

V § 170 odst. 3, který řeší zahraniční stravné, máme dokonce několik znění zákona k poskytování třetinového stravného. Jediné a platné znění je uvedeno v aktualizované sbírce zákonů a zní:

*„a ve výši **jedné třetiny** této sazby zahraničního stravného, trvá-li doba strávená mimo území České republiky **12 hodin a méně, avšak alespoň 1 hodinu**, nebo déle než 5 hodin, pokud zaměstnanci vznikne za cestu na území České republiky právo na stravné podle § 163 nebo § 176. Trvá-li doba strávená mimo území České republiky méně než 1 hodinu, zahraniční stravné se neposkytuje“.*

Tzn., že **jedna třetina zahraničního stravného se poskytne pracovní cestě 1 až 12 hodin nebo při zahraniční pracovní cestě nad 5 hodin, pokud zaměstnanci vznikne právo na tuzemské stravné.** Např. pracovní cesta z Jihlavy do Drážďan, při které zaměstnanec vyjel v 5,30 hod., státní hranici do Německa překročil v 9,00 hod. Po jednání v Německu se vracel zpět a státní hranici překročil ve 14,30 hod. a do Jihlavy přijel v 17,45 hod. V tomto případě mu vznikl nárok na tuzemské stravné i na jednu třetinu zahraničního stravného, protože v Německu strávil více než 5 hodin.

▪ K NEURČENÍ ČERPÁNÍ DOVOLENÉ DO 30. 6. NÁSLEDUJÍCÍHO ROKU

Dovolená neurčená zaměstnavatelem ani do 30. 6. následujícího kal. roku zaměstnanci **nepropadá**, ale naopak on sám si ji může určit, a to kdykoliv (např. až za 2 roky).

V těchto případech ale hrozí zaměstnavateli sankce podle zákona 251/2005 Sb. o inspekci práce, protože **nesplnil svoji povinnost při řádném a včasném určení dovolené**. Podle § 218 odst. 1 je totiž zaměstnavatel povinen určit čerpání dovolené tak, aby byla vyčerpána v kal. roce, ve kterém zaměstnanci právo na dovolenou vzniklo. Sankce, která může být za nečerpání dovolené uložena je až 200000 Kč.

Zde lze zaměstnavateli doporučit určení čerpání dovolené do 30. 6. následujícího roku, aby předešel případným sankcím.

4/ K ZMĚNÁM V ZÁKONU O NEMOCENSKÉM POJIŠTĚNÍ

▪ VÍCE DOHOD O PROVEDENÍ PRÁCE V JEDNOM KAL. MĚSÍCI

Podle § 7a odst. 3 je zaměstnanec činný na základě dohody o provedení práce účasten pojištění, jestliže vykonával v kal. měsíci u téhož zaměstnavatele více dohod o provedení práce a úhrn započitatelných příjmů z nich činil více než 10000 Kč.

JAK SE ALE BUDE POSTUPOVAT U ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ V TĚCHTO PŘÍPÁDECH?

V § 5 odst. 3 bodu 3 zákona 48/97 Sb. o VZP se změnil text u pojištění dohod o provedení práce takto: „osoby činné na základě dohody o provedení práce, která v kal. měsíci nedosáhla příjmu ve výši částky nad 10000 Kč“. Podle této textace by se měla **každá dohoda o provedení práce testovat na 10000 Kč samostatně**, stejně jako je to u dohod o pracovní činnosti. Z toho vyplývá, že bude jiný vyměřovací základ pro pojistné na SZ a pro pojistné na VZP. Stejně by se toto dotklo i navyšování na superhrubou mzdu.

- **JAK SE BUDE UPLATŇOVAT U NOVĚ VLOŽENÝCH SKUPIN POJIŠTĚNCŮ TZV. „KRÁTKODOBÉ ZAMĚSTNÁNÍ“ (§ 6 odst. 1 písm. b)**

Podle § 6 zákona o NP je „krátkodobým zaměstnáním“ zaměstnání, které nemělo trvat a ani netrvalo aspoň 15 kal. dnů. U těchto krátkodobých zaměstnání se nehlídá výše příjmu a pokud jsou splněny podmínky, aby nebylo opakováno dříve než za 6 měsíců, neodvádí se z nich pojistné na SZ.

Např. se zaměstnancem je sjednáno krátkodobé zaměstnání na 12 kal. dnů s odměnou 20000 Kč, pojistné na SZ se neodvádí.

U **dohod o provedení práce NELZE** krátkodobé zaměstnání uplatnit, protože je to výslovně zakázáno v nově vloženém odst. 7 § 6. U **ostatních nově vložených skupin** pojištěnců (společníci, jednatelé, členové statutárních orgánů, prokuristé nebo likvidátoři) se bude **postupovat podle § 6 stejně jako u běžných zaměstnanců**. *Tzn., že pokud bychom teoreticky sjednali s jednatelem dobu výkonu jednatele na 10 dnů a dali mu odměnu 100000 Kč, neodvádělo by se pojistné na SZ.*

- **JAK SE BUDE U NOVĚ VLOŽENÝCH SKUPIN POJIŠTĚNCŮ SLEDOVAT ZAMĚSTNÁNÍ MALÉHO ROZSAHU (§ 7)**

U nově vložených skupin pojištěnců (společníci, jednatelé, členové statutárních orgánů, prokuristé nebo likvidátoři) se bude postupovat podle § 7 stejně jako u běžných zaměstnanců. *Tzn., že pokud by byla sjednána s prokuristou odměna dle počtu podpisů za měsíc a za každý podpis částka 350 Kč, nebyla by odměna předem sjednána a pojistné by se odvádělo jen v měsících, kdy by odměna byla 2500 Kč nebo více. Přihlášení by se provedlo až v měsíci, kdy by bylo poprvé dosaženo částky 2500 Kč.*

- **NEPOSKYTOVÁNÍ NÁHRADY MZDY JEDNATELŮM A ČLENŮM STATUTÁRNÍCH ORGÁNŮ V DOBĚ PRVNÍCH 21 KAL. DNŮ PRACOVNÍ NESCHOPNOSTI**

Náhrada mzdy by náležela pouze pokud by měly jednatelé nebo členové statutárních orgánů sjednaný pracovněprávní vztah podle zákoníku práce, tj. např. ještě bude mít pracovní poměr na nějakou funkci. Z této činnosti by mu při pracovní neschopnosti náležela i náhrada mzdy v době prvních 21 kal. dnů PN. Pokud ale vykonává práci pouze jako **jednatel nebo člen statutárního orgánu** (tzn. na základě obchodněprávního vztahu, např. na základě smlouvy o výkonu funkce), **nenáleží mu v době prvních 21 kal. dnů náhrada mzdy**, protože se nejedná o pracovněprávní vztah podle zákoníku práce. Od 22. kalendářního dne by mohli pobírat nemocenské od OSSZ.

- **VÝPLATA DÁVEK NEMOCENSKÉHO POJIŠTĚNÍ U JEDNATELŮ NEBO ČLENŮ STATUTÁRNÍCH ORGÁNŮ, POKUD JE JIM VYPLÁCENÁ ODMĚNA ZA VÝKON FUNKCE V NEZKRÁCENÉ VÝŠI I PŘI NEMOCI**

Tento problém bude u jednatelů nebo členů statutárních orgánů, kterým bude vyplacena nezkrácená odměna za výkon těchto funkcí i v případě, že budou mít nárok na dávky nemocenského pojištění. Nárok na náhradu mzdy za prvních 21. kal. dnů nemají, protože se jedná o vztah podle obchodního zákoníku a nikoliv podle zákoníku práce.

Můžou jim být ale poskytnuty dávky nemocenského pojištění, když je jim vyplácena odměna za výkon funkce v plné výši?

V § 16 zákona o nemocenském pojištění se v písm. a) uvádí, „*pojištěnec nemá nárok na výplatu nemocenského, peněžité pomoci a ošetřovného za dobu, po kterou vykonává v pojištěné činnosti, ze které tyto dávky náleží, práci*“.

Podle našeho názoru může být odměna vyplácena i v případě, že práci nevykonává, pokud je to sjednáno ve smlouvě o výkonu funkce. V tomto případě by se mohly dávky nemocenského pojištění vyplácet, protože práci nevykonává ale pouze pobírá odměnu. I když v některých případech může člen statutárního orgánu nebo jednatel vykonávat v době pracovní neschopnosti i práci (např. jediný jednatel musí za s.r.o. plnit svoje povinnosti i v době nemoci...).

Stanoviska MPSV, která se k této problematice objeví, budeme sledovat a včas Vás o nich informovat. Naštěstí tyto skupiny zaměstnanců většinou nemají pracovní neschopnosti...

5/ POTVRZOVÁNÍ DOB, KDY SE KRYJE PŘÍJEM S VYLOUČENOU DOBOU PRO ÚČELY DŮCHODOVÉHO POJIŠTĚNÍ

V zákonu 582/91 Sb. o organizaci a provádění sociálního zabezpečení se mezi povinnosti zaměstnavatele vést evidenci, doplnilo v § 37 odst. 2 písm. c), které zní:

c) o dobách uvedených v § 16 odst. 4 větě druhé písm. a), d) a e) zákona o důchodovém pojištění, pokud tyto doby trvaly celý kalendářní měsíc, popřípadě jen po část kalendářního měsíce, pokud pracovní poměr nebo jiný vztah k zaměstnavateli, který zakládá účast na důchodovém pojištění, trval jen po část kalendářního měsíce, a v takovém kalendářním měsíci byl zúčtován příjem, který se zahrnuje do vyměřovacího základu pro stanovení pojistného na sociální zabezpečení, a o výši tohoto příjmu; zaměstnavatel vystavuje potvrzení o těchto dobách a o výši tohoto příjmu na žádost občana za jednotlivé kalendářní roky.

Z toho vyplývá, že **zaměstnavatel je povinen na žádost zaměstnance** nebo bývalého zaměstnance **vystavit potvrzení o dobách** nemoci, OČR a doby od začátku osmého týdne před porodem do dne, který bezprostředně předchází porodu, osoby osobně pečující o dítě do 4 let a osoby pečující o osoby závislé na péči, **které se kryly se zúčtovaným příjmem**. Zaměstnanec si totiž může od 1. 1. 2010 požádat při podání žádosti o důchod požádat, aby se doby, kdy se kryje příjem s vyloučenou dobou, vyloučily. Tento souběh příjmů s vyloučenou dobou lze potvrdit jen za období po 31. 12. 2009.

Postup podle této novely bude vhodné uplatnit např. u zaměstnance, který byl v dlouhodobé pracovní neschopnosti a po celou dobu nemoci měl zúčtováván příjem z titulu používání vozidla pro služební a soukromé účely a tudíž se doba pracovní neschopnosti nevylučovala. Pokud by zaměstnanec o tento postup nepožádal, dojde k tomu, že se jeho důchod „rozmělní“. Tyto doby se bez žádosti zaměstnance nevylučují. Zaměstnanec ale může o jejich vyloučení požádat až při sepisování žádosti o důchod. Pokud bude tento postup při výpočtu důchodu schválen, budou vyloučeny nejen překrývající se doby, ale i započitatelný příjem v nich dosažený.

6/ POKYN GENERÁLNÍHO FINANČNÍHO ŘEDITELSTVÍ D – 8

Pokynem D – 8 stanovilo GFR jednotné kurzy za zdaňovací období 2011 podle § 38 zákona o daních z příjmů. Tyto kurzy se použijí u poplatníků, kteří nevedou účetnictví pro účely ročního zúčtování záloh (např. při přepočtu pojistného na soukromé životní pojištění, na přepočet zaplacených úroků z úvěru na financování bytových potřeb v cizí měně) u zaměstnanců. Dále je lze použít při podání daňového přiznání na přepočet hodnoty poskytnutého daru do jiného státu EU.

Např. zaměstnanec předložil smlouvu na soukromé životní pojištění uzavřenou na Slovensku, na kterou si zaplatil v roce 2011 částku 490 euro. Pro zjištění korunové hodnoty se tato částka vynásobí jednotným kurzem uvedených v Pokynu GFR - D-8, tj. částkou 24,60 Kč. Korunová hodnota této částky činí 12054 Kč. (490x24,60). Na soukromé životní pojištění se však bude moci tomuto zaměstnanci odečíst, jako nezdanitelnou částku podle § 15 odst. 6, maximálních 12000 Kč.

Např. zaměstnanec poskytl dar do Itálie na odstraňování následků sesuvů půdy v Alpách ve výši 300 euro. Tento zaměstnanec si bude moci v daňovém přiznání uplatnit částku podle § 15 odst. 1 (dar) ve výši 7380 Kč (300x24,60).

7/ NA KTERÉ ZNAKY „NELEGÁLNÍ PRÁCE“ A NAOPAK „ZÁVISLÉ PRÁCE“ SI DÁT POZOR PŘI UZAVÍRÁNÍ SMLUV S OSVČ

Na základě výkladů, které se objevily v odborné literatuře, jsme se pokusili vytvořit návod, co zdůraznit a čemu se vyhnout při uzavírání smluv s OSVČ, aby tyto smlouvy nebyly považovány za „švarcsystém“.

Co ve smlouvách zdůraznit:

- že bude moci OSVČ za sebe vyslat k výkonu práce své zaměstnance
- že výkon práce OSVČ bude vykonáván i mimo pracoviště odběratele
- ve smlouvě bude uvedeno, že se jedná o jednorázové plnění na splnění určitého konkrétního úkolu
- ve smlouvě bude uvedeno, že dobu výkonu práce si určuje OSVČ, která může pracovat i o svátcích nebo v sobotu a neděli
- uvést, že práce OSVČ bude vykonávána na vlastní náklady, svými nástroji či materiálem
- případně uvést, že OSVČ si nepřeje uzavření pracovněprávního vztahu

Čemu se naopak ve smlouvách vyhnout:

- např. ujednáním o tom, že se OSVČ bude řídit pokyny odběratele případně jeho zaměstnanců
- ujednáním o tom, že odměna bude vypočtena podle počtu odpracovaných hodin a hodinové sazby (navíc shodnou s hodinovou mzdou zaměstnanců)
- že výkon práce bude vykonáván v pracovní době, která platí i pro ostatní zaměstnance odběratele
- fakturaci stejných měsíčních částek vypočtených podle odpracované doby a hodinové sazby

Co by bylo vhodné mít v záloze:

- že výkon práce OSVČ bude vykonáván nejen pro Vás, ale i pro jiné odběratele
- aby jste byli schopni prokázat, že jste neuzavřeli smlouvu s OSVČ, kteří u Vás dříve pracovali v pracovněprávním vztahu

Dodržování těchto pravidel by mohlo snížit pravděpodobnost toho, že Vám bude výkon práce OSVČ podle obchodního zákoníku překlasifikován na závislou práci se všemi dopady, tj. s odvody obojího pojistného a daně z příjmů.

8/ VYHODNOCENÍ VÁNOČNÍHO TESTU

Správné odpovědi byly tyto:

- 1/ NE, zaručená mzda není dodržena, protože mzda za práci přesčas se do ní nezapočítává
- 2/ v roce 2011 to bylo 21,5%, v roce 2012 25%
- 3/ poloviční stravné do Švýcarska, tj. 37,5 švýcarského franku
- 4/ NE, částka nepřekročila 6000 Kč
- 5/ ANO, tyto dva dny nejsou pokryty pojištěním
- 6/ 3 roky
- 7/ nejpozději ve výplatním termínu
- 8/ 1117 Kč
- 9/ NE dohoda o provedení práce není uvedena v OSŘ
- 10/ zvýší se o 0,4%, pokud byl starobní důchod pobírán v plné výši
- 11/ 16. 6.
- 12/ ANO, pokud pracoval v sobotu, musí i v případě čerpání NV dostat příplatek za sobotu
- 13/ u zaměstnavatelů, kteří poskytují plat musí být příplatek za práci přesčas ve dnech pracovního klidu nejméně 50%. ZDE BYLO NEJVÍCE CHYB...

VÝHERCI JSOU:

1. místo firma DUO (jediná odpověděla na všechny otázky správně)
2. místo firma Mostecká uhelná
3. místo firma PILANA

9/ OPRAVY CHYB V MINULÉM ČÍSLE DIS A V BROŽURÁCH

V příloze DIS č. 1 (Přehled sazeb pojistného) a v Démonickém pomocníku (str. 4a) je u členů družstev uvedeno, že zdravotní pojištění se sráží z celé odměny, **správně má být odvedeno až z částky 2500 Kč nebo vyšší.**

V DIS č. 1 je u odvodu do státního rozpočtu za každou nenaplněnou osobou se zdravotním postižením uvedena nesprávně částka 53315 Kč. **Správně má být 59315 Kč.** Za chyby se Vám omlouváme.

Závěrečný pozdrav od pana MURPHYHO se týká rčení, že „neznalost zákonů neomlouvá“:

**KAŽDÝ PRÁVNÍ SYSTÉM, VE KTERÉM NEZNALOST ZÁKONA NEOMLOUVÁ
A V NĚMŽ PŘITOM EXISTUJE TOLIK ZÁKONŮ,
ŽE SI JE ČLOVĚK V ŽIVOTĚ NEMŮŽE ZAPAMATOVAT,
JE SÁM O SOBĚ NESPRAVEDLIVÝ.**
